

Megjelen minden második napon
kedd, csütörtök és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Ujhely, főtér 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknek minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.

Nyilttérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLEN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

dr. Molnár János
felelős szerkesztő.

dr. Perényi József
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona, félévre 6 kor,
negyedévre 3 kor.
— Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy disz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
tértérték szerint egy négyszög centim.
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknek ár
kedvezmény.

A szövetkezetek.

— okt. 1.

(9.) E napokban tartja a „Felső-tiszai vármegyei hitelszövetkezet” évi rendes közgyűlését. Nem e közgyűlés prologusaként szólunk, mert hiszen ma már a sok előítélet dacára, mind bizonyosabbá válik, hogy a szövetkezeteknek hazánkban különösen nagy létjogosultságuk van s ez ok miatt éppen ezek azok az intézmények, amelyek legkevésbé szorulnak rá, hogy nagy dobbal csináljunk nekik propagandát. Csupán, mert a perbenyiki közgyűléssel aktuálisá vált e téma, kívánunk a szövetkezetekről s működésük eredményéről egy-két szót szólni.

Kétségtelen, hogy mint mindenütt, úgy a szövetkezetek közt is akad az országban elvétve egy-egy selejtes is, amely gyéren előforduló kivételeken kapva kap az ellentábor és egy kalap alá vonva valamennyi szövetkezetet, szörnyű mód ledorongolja az egész intézményt. Amde itt elfelejtik fölemlíteni, hogy a hiba nem az intézményben, hanem a vezetők tantíedszedési hajlamában rejlik, akik szövetkezeteket, eltekintve annak eszményi céljától: a közjó szolgálatától, csupán a saját anyagi érdekükben létesítették és hogy a vezetők ez érdeküket nem a törvényt szabta határokon belül, hanem meg nem engedett módok segítségével szolgálják.

A ZEMPLÉN TÁRCÁJA.

A méh.

Írta: Bródy Sándor.
(Folyt. és vége.)

Elhallgatott mindenki, mindenki hallgatta.

— Szépen beszél — mondták — igazán van. Ó nagy lesz igazán!

Sokan, de csak mélyen magukban mégis esodálkoztak: miért teszi, kinek, miért. Nem volt senkije, seholy rokona; hogy ilyen lett volna valaha, még azt se hallotta senki. Nem szerette a szegényeket, nem sajnálta az árvákat, hazafiasága csak annyiban állott, hogy szidta az olesó külföldi tőkét, melyet szélhámosok könnyelműen pazarolnak. Nem törődött az irodalommal, a művészet az ő számára: kulminált egy kőből készült nagy méhben. Képtelenség volt föltenni, hogy ezeknek takarít, ezek számára gyűjt, hogy majd, ha meghal milliója azé legyen, akitől elvonta, visszaháruljon a közre, nem azért nem tette, bizonynyal. Sőt gunyolta is a híres örökhagyókat, azt mondta róluk, hogy hiu bolondok, akik mikor testamentumot csinálnak, azt hiszik örökké élnek... vagy azt, hogy haláluk után feltámadnak újra...

Mert mi is a szövetkezet?

A kis existenciák törvényesen szabályozott támogatója, azoké a kis existenciáké, akik vagyonuk és jövedelmük kicsinyisége és egyéb konjunkturák behatása folytán, csupán a bankok útján, sem a hitel jótékony hatásában nem részesülhetnek, sem pedig tökegyűjtésre nem volnának ösztönözhetőek.

Nézzük csak közelebbről és éppen a bodrogközi állapotokhoz viszonyítva a dolgot. Tegyük fel a több közül a következő esetet: egy karosi atyafi meg akarja venni Amerikába készülő testvérétől atyai örökrészét, azonban vagy nagyon kevés a készpénze hozzá, vagy egyáltalán nincs is, de jogosítva érzi magát a hiányzó összeg kölcsönvételére, mert hiszen magának is van egy kis birtokcskaja, no meg a hiányzó egy-két száz koronán is csak nagyobbítani akarja azt. Igen ám, de hogyan szerezzé meg azt? Ez a legkínosabb gondokat okozza neki. Magánosoktól nem mer kérni, az előtte álló sok példa azt bizonyítja, hogy az ilyen kölcsönök horribilis kamatja végeredményben az adós régebbi birtokát is fölemésztette. Ettől fázik s inkább hajlandó összetett kézzel nézni: mint forgácsoldók szét az apja kis birtoka, vagy még a rá nézve fölötté hátrányos birtokközösséget is szívesen türi.

Amde megtörténik, hogy megjelenik előtte a mentőangyal a váltó képében, amelyet Isten se-

gedelmével majd csak elhelyez valamelyik bankban. Nagy utánjárások és szálingózások után kerit végre zsiránsokat is. És erős reményekkel telten indul előbb Helmeceire, mert az a járási székhely, ott akad legtöbb dolga, onnan azonban reményt veszítve kénytelen Patakra bandukolni, majd meg az ujhelyi bankokat zarándokolja végig. Mindenütt egyforma eredményt ér el, mindenütt azt mondják, hogy irassa alá még a pappal, vagy a jegyzővel, vagy a bíróval, avagy egy ismertebb nagyobb gazdával, mert nem ismerik őket. És ez természetes is, mert a bankoknak egy-két száz koronás hitelnyújtás miatt külön telekönyvi kivonatokat, vagy információkat beszerezni nem fizeti ki magát s nyilvántartási könyvet valamennyi birtokosról meg épséggel nem vezethetnek.

Attól a szegény paptól, jegyzőtől, bírótól meg ki kívánhatja, hogy a félfalunak jótálljon s ezáltal a maga vagyonát tegye ki a kedvezőtlen eshetőségeknek?

A szegény atyafi ily körülmenyek között kénytelen belenyugodnia, hogy az apai birtok másik fele elhasittassék az övétől, avagy kénytelen a birtokközösség minden hátrányát átszenvedni, holott azzal az egy-két száz korona hitellel, amelyre bőséges fedezetet nyújt, megtarthatná az apai birtok épségét, gyarapodna, sőt a lelki nyugalma is meglenne amellett.

otthon alig tudta kinyögni:

— Benedek, az ágyam!

Az inas félve nyult az ágyhoz. Megvetette mégis, és bele fektette urát, aki egyre nyögött, sohajtott, csak éjfél felé hallgatott el. Az inas ott virasztott mellette.

Sajnálta egy kissé ezt a vén „méhet,” ezt az ősz „kutyát,” a hogy néha dühében elnevezte. Olyan gazdag és ilyen tehetetlen. Nincs asszony rokona, aki megkenné vagy egyszer, aki küldene neki egy tál levest. Aztán megtalál itten halmi és szolgálat nélkül marad. Ugyan el lehet innét valamit emelni, de lopott jószágon nincs áldás, annak az ára elmegy... Aztán már itt is lehessen...

Végre is nem rossz ember. Itt van nála 8 esztendő kora óta. Nem volt iránta szives soha, de nem hagyta éhezni, fájni. A szolgáló olyasfélért érzett, mint a hála... és amikor így fölmelegedett: eszébe jutott egy özevgy mesterné, akinél gyermekkorában lakott. Az mondta neki egyszer: „Tudod-e, ki az apád?”

Ha csakugyan ez az ember volna az apja! Ez az iszonyú gazdag, ez a sirja felé görnyedő ember.

Meg akarta kérdezni, elhatározta, hogy megkérdezi. Várta, leste, hogy fölkeljen, fel akarta költeni.

Nem volt rá szükség, föl rezzent az magától. Fölébredt, haldoklani.

De mondjuk, hogy valamiképp mégis sikerült e kölcsönt megszereznie. Elkövetkeznek a rendezések. Ekkor — tekintve a lakhely távolságát — minden rendezésre egy-két munka napot kell elfecseirelnie. És az alkalmatlan fáradtság? Hát még a törlesztések! A bank kiszabja azokat, a félnek be kell tartania. Megtörténik azonban, hogy a rendezés valamelyik nagyobb kiadási időszakkal esik össze, amikor a földmives nép minden fillérjét gazdaságába fekteti. Ilyenkor még a kamatra valót is csak úgy, kölcsönbe tudja megszerezni. És törleszteni minden áron kell, mert ki van szabva, elpocsékolja hát egyik, vagy másik jószágát, máskülömben óvatolás és perköltés még többet emésztene fel. Hej! nagyon drága az ilyen kölcsön!

De ez csak eset és egy mód a sok közül.

És most a tökegyűjtés. Ez talán még nehezebben érhető el a bankrendszer nagyobb kalibere mellett. Mert hiszen két három koronával csak nem hordhatja be minduntalan az ő feleslegét az ötödik hatodik faluban lakó betevő, már pedig, ha az kéznél marad bizony-bizony nagyon hamar elgurul még a takarékosabb fajtától is, hát még az okszerűség híján lévő népnél mennyivel inkább?

Ezeket a bajokat, a kis existenciák e sérelmes állapotán van hivatva segíteni a szövetkezet.

Egy darabig hörgött, azután megint csendes lett, majd ismét össze-vissza beszélt mindent, a nagy kőmétről, fent a palotán. Hogy „olyan légy te is.”

A szolgál megrázta: „Uram... uram!” Fogvacogva kérdezte: hozzon-e papot, orvost? Nem mert elmozdulni az ágy mellől, várta, hogy egy villágos pillanata legyen a haldoklónak, hogy megkérdezhesse tőle...

Hiába várta. Az nem ocsudott föl többé. Bár egy-egy percre egészen csendes volt, rá is nézett, hosszán, különösen, talán moadani is akart valamit. De nem tudott többé, csak egy szót, hiába kérdezték, készítették. Az utolsó negyed órát élte, a legutolsót. Befordult a fal felé és mormolt valamit.

Tessék... Nem értem —! könyörgött a szolgál. Ismételte hangosabban. — Egy váltó... Az asztalom... Ovatolni... holnap! mondás és meghalt.

Nem volt rossz ember, csak nagyon különös, még végrendeletet sem hagyott hátra. Sokan voltak a temetésén és mindannyian kérdezték maguktól, egymástól: Minek, kinek gyűjtött? Kinek, kinek, kinek? hangzott a kérdés a temetési kórusba. „Kinek?” kérdezte magában a szolgál, vivén elől a gyászflóros keresztet.

Dunky fivérek

cs. és kir. udvari fényképészeknek

rendes két heti kirándulásokon kívül, a mi legközelebb okt. 2. és 3-án lesz, egy állandó megbizottjuk van itten a műteremben és így levételek minden nap eszköz-
zöltetnek.

Ez helyi jelentőségénél fogva minden hitelképes egyént olesón és könnyen juttat kölcsönhöz. Kis részletekben teljesítendő befizetései szinte észrevétlenül apasztják a kölcsönt is, a kamatot is s amellet folytonos gondot sem okoznak az ehhez nem szokott alacsonyabb értelmű rétegeknek. Avagy a heti egy-két koronás betétek nem a legalkalmasabb módjai és eszközei-e a tőkegyűjtési hajlam felkeltésének?

A felső tisztavideki szövetkezetek működéséből ez eredményt napról-napra tisztábban láthatjuk. A buzgalom áldásos eredményeket hoz, mutatja a külső kép. A számszerű és tárgyilagosabb eredménynyel az október 4-iki közgyűlésén fogunk megismerni. Bizalommal nézünk elébe.

A parlamenti tárgyalások előtt.

— okt. 1.

Maholnap újra megnyílnak az országához kapui a honatyák előtt. Többé-kevésbé megérdemelt pihenés után újra előveszik az ország dolgait, megkezdődnek a küzdelmes napok, melyek a szünet csendje alatt is előre vetették árnyékukat.

Készülődik minden párt s különösen az ellenzék; de mire? Harcra. Az teljesen mellékes, mit fog a ház elé terjeszteni a miniszterelnök, őt küzdeni akarnak ellene minden tőlük kitalálható módon s őt e módokban nem válogatás. Ha a miniszterelnök megbukott, őt céljukat érték, mert ebből a tényből látni fogják a választók, hogy csakugyan tesznek valamit. Van-e haszna illetően szerepléséből magának a hazának; az-e az ellenzék hivatása, hogy miniszterelnököt buktasson, vagy talán az adott viszonyok között az elkerülhetetlen kormányintézkedéseket, a nemzetre nézve hasznosakká tegyék? — az egészen más kérdés. A fő a harc, harc életre halálra, ez utóbbit persze Tisza Istvánnak előlegezik.

Midőn ezeket az előkészületeket figyelemmel kísérem, eszembe jut a komikum elméletének egyik-másik tétele.

Ha a hős nagyoknak tartott kicsinyes célok eléréseért hatalmas lelkesedéssel s a cél kicsinységéhez éppen nem illő eszközökkel küzd, nevetségessé válik.

Epen így van az ellenzék is. Küzdelmébe bele akarja vonni az egész nemzetet, egyesíteni szeretné az ellenzék minden árnyalatát, forgalomba hozza a leghangzatosabb szólásokat; s mindezt csak azért, hogy megbuktassa a kormányt, melynek intenciója éppen olyan nemes, mint az övé, mely minden tőle telhető módon arra törekszik, hogy a nemzet érdekei úgy gazdasági, mint hadügyi téren érvényesülhessenek.

Ugyanazon célért küzd mind a két fél s ez a torzalkodás nem való másra, csak arra, hogy a kormány munkáját megnehezítse, vagy éppen lehetetlenné tegye. Vagy nem akarja-e a magyar kormány a nemzeti szellemnek a hadseregben való érvényesülését, vagy nem azért küzd-e, hogy átmeneti intézkedésekkel lehetővé tegye az önálló vámterület megvalósulását? Mindkettőt kimondotta a mai kormányelnök, de nem hisz neki az ellenzék. Mióta kizárólagos jellemvonása az ellenzéknek az igazmondás? Vagy aki a kormány intézkedéseit támogatja, az mind hazafélt.

Szeretném a mai ellenzék vezérférfait a kormányzésekben ülni látni. Mennyit tudnának ők megvalósítani

nagyhangu programjából ott a eslekvés s nem a hangzatos cifra beszédek terén, hol nemcsak a nemzeti belső érdekekkel, de a külső politikai viszonyokkal is le kell számolni s e kettőt úgy kell összeegyeztetni, hogy azokból a nemzetnek a hozott áldozatoknak megfelelő haszna is meglegyen.

Ők létesítették az önálló nemzeti hadsereget, az önálló vámterületet. De vajjon milyen áldozatokba kerülne ezeknek a keresztülvitele? Vagy talán a nagyhangu frázisokkal is jól laknék a nemzeti hadsereg s magára hagyott ország ipari, kereskedelmi és gazdasági élete áldozatok nélkül is felvirágoznék? Ideális akaratoskodás s a való életnek figyelmen kívül hagyása jellemzik ezt az igazán céltalan és túlzó küzdelmet.

Hogy nemzeti önállóságunk akként nyilatkozzék meg, amint azt mindnyájan szeretnők, ahhoz elsősorban az Ausztriához való s törvényekkel szentesített viszonyunknak a megváltoztatása kellene. A mai viszonyok és törvények szerint ez a kívánság merőben illuzórium. Ha mi szeretünk lépten nyomon paragrafusokra hivatkozni, ugyanazt megteszik Ausztriában is. Önállóságra való törekvésünk irt Ausztria érdekének s tőle telhetőleg mindent elkövet annak meggyújtására; s ez éppen olyan természetes, mint a mi önállóságra törekvésünk. Ilyen viszonyok között azután fogalma lehet minden komoly polgárnak arról a nehéz küzdelemről, amit kormányférfiaink folytatnak az osztrák érdekekkel s ezek képviselőivel.

Milyen lélekkel küzdenek aztán államférfiaink, ha látják, hogy fáradságos munkájukért nemcsak elismerést nem nyernek honfitársaik részéről, hanem hazaárulóknak is tartják őket. Aki csak egy kevéssé higgadtan gondolkodik, be fogja látni, hogy az adott viszonyok között Tisza kormánya már eddig is sokat tett a nemzeti vívmányok érdekében. Olyan kapukat nyitott meg a nemzeti szellem számára, amelyek eddig a legfőbb sabb kormányférfiaknak sem sikerültek. A hadsereget értem itt. Hogy egyszerre magyarrá nem tehetné, az nem rajta mulik. Az ut meg van törve s a természetes fejlődést nem lehet erőszakolni. Ez nem von le semmit Tisza érdeméből.

Ő is híve az önálló vámterületnek, de híve a nemzet anyagi érdekeinek is. Ő maghajol a rengeteg áldozatok mutató könyörtelen számadatok előtt s az átmeneti utat a szerződéses viszonyok ügyes lebonyolításával iparkodik lehetővé tenni. Ő nem az önálló vámterület eszméje előtt zárkózik el, hanem nincs lelke hozzá, hogy olyan áldozatokba keverje a nemzetet s olyan válságos helyzetbe sodorja az ipart és kereskedelmet annak még időszertlenül megvalósításával, amit az ország nem bírna elviselni.

Hogy biztos kezekben vannak nemzeti érdekeink, azt senki sem tagadhatja. S ha valamit ki lehet vinni nemzetünk számára ezekben az Ausztriára nézve válságos nehéz időkben, azt kivívja Tisza István az ellenzék nélkül is. De sokkal szebb volna, ha őszinte törekvéseit a nemzet osztatlanul elismerve, az ellenzék sem nehezítené meg fáradságos munkájában. Ez a bizalom volna Tisza István legszebb jutalma s kitartásra buzdítója.

Karcos.

Gróf Andrássy Dénesné temetése.

Sátoraljanjhely, 1904. okt. 1.

Néhai gróf Andrássy Dénesné hamvainak Münchenből leendő hazahozatala és Kraszna-Horka-Váralja számára emelt mausoleumba való eltemetési gyásznapja október 26-án fog megtartani.

Salyovszky István jószágkormányzó a mausoleumba való helyezésszerződésének sorrendjét a következőkben állapította meg:

I. Münchenből Andrássy Francisca grófné tetemével indul a különvonat 1904. okt. 25-én s megérkezik Bécs—Budapestre át Rozsnyóra, mint végállomásra 1904. okt. 26-án, délután 2 óra 30 perckor.

II. Rozsnyón a koporsót kiemelve a vasuti kocsiból, ott az állomás belterületén az e célra épített baldachin alatti katafalkra lesz helyezve s itt Fábian Ferenc kanonok plebános megfelelő segédlettel nyomban eszközli a megáldást.

III. Ugyanitt a rozsnói püspöki szeminárium növendékei egy gyászmenetet adnak elő; ezen időben azonban egyszersmind a 4 fehér ló által vont díszes új halottas kocsira lesz helyezve a koporsó, s ezzel a menet egy zászlót vivő diszmagyar lovas vezetése mellett 3 órakor megindul Rozsnyó főterén át Kraszna-Horka-Váraljára.

IV. Kraszna-Horka-Váralja község külső határán (Nyirjesen) emelt díszkapunál várja a menetet Szkaupil József plebános több lelkész társával, kik a gyászmenetet innen az államut mentéket oldalán árbocokon lengő gyászszászólódís között a községen túl épült Mausoleumhoz vezetik.

V. A tiz holdas területre vezető, félkör alakú müuton, kerti kultúra közt, a díszkapun át haladva, megérkezik a menet 5 előtt a mausoleumi vasrács kapujához. Innen a boldogemlékü grófné hült tetemét záró koporsó a halottas kocsiról leemelve, felvitetik a mausoleumot övező körfal által határolt, mozaik burkolattal ellátott tágas udvarra, hol a jobb oldalai lépcsőfőhöz épített baldachin alatt lévő katafalkra helyeztetik.

VI. A temetést itt Búbies Zsigmond kassai megyés püspök ur Ó Excellenciája (ki előző napon az oltár felszerelését és magát a Mausoleumot is megáldotta) künn az udvaron, közvetlenül a mausoleumi lépcsőfőnél felállított baldachin alatt fogja végezni. Ekkor ugyanitt a hárskúti iskolai énekkar egy műnéket énekel, s ezzel előreláthatólag 5:30 perckor a gyászünnepegy teljes befejezést nyer; mert a koporsó a mausoleumi sarcophagba csak más nap lesz elhelyezhető.

VII. A mig tart a felvonulás, addig az érkező kocsik vissza nem fordulhatnak. A menetben résztvevő kocsik tehát a mausoleummal szemben álló őrház melletti 100 holdas területen állanak fel, honnan rendezavarás nélkül indulhatnak vissza.

Gróf Andrássy Dénes a temetésre vonatkozólag a következő gyászjelentést küldte szét:

Két éves mély gyászom és bánatom igaz érzelmek nékem gyászünneppé avatja boldogemlékü, áldott, jó nóm szentelt hamvainak hazaszállítását és a számára épített mausoleumba örök nyugalomra leendő eltemetetését. Nem találtam ugyan hálás szívem sajgó sebére gyógyírt sehol, de Isten kiváló kegyelme folytán mégis némi megnyugvást ad megrendült lelkemnek az, hogy 36 éves boldog házasságom egyedüli osztályosa; kedves feleségem példás életet az Ó nagy lelkéhez méltó alkotásban itt megörökíthetem. Most, midőn szeretett nóm haló porai számára szánt műemlék teljesen kész, fájdalommal szívvel jelentem feledhetetlen, jószágos nőmnek: esikszentkirályi és krasznahorkai Andrássy Francisca rófnának 1904. évi október 26-án, mint elhalálozási napjának második évfordulóján, Münchenből — Rozsnyón át — Kraszna-Horka-Váraljára leendő átszállítását, s e napnak délutáni óráiban ugyanitt, a róm. kath. szertartás szerint foganatba

veendő eltemetetését. Örök béke virasszon drága porai felett! Gróf Andrássy Dénes.

VÁRMEGYE ÉS VÁROS.

A vármegye őszi közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

— Második és harmadik nap. —

Sárospataki szolgabíróság

A közgyűlés második és harmadik napja már kisebb érdeklődés mellett folyt le. Nagyobb hullámokat csak a sárospataki szolgabíróság ügye vert, melynek tárgyalására a sárospataki és a tokaji bizottsági tagok közül többen jöttek be. Tolesva község képviselőtestülete magát Sárospatakhoz kérte csatolni, melylyel szemben a tokajiai tiltakoztak, hogy a tokaji járásból bármily csekély rész is elszakíttassék. A tolesvaiak kérelmének erőlyes kifejezője Nagy Barna volt, a tokajiai ügye mellett pedig dr. Engel Jakab szállott sikra lelkesen. Dr. Ballagi Géza közhelyeslés között indítványozta, hogy ez ügyben az állandó választmányból kiküldött ad hoc bizottság javaslatát vételessék alapul és bizassék meg a bizottság, hogy ez ügyben egy összehívandó rendkívüli közgyűlés elé az egész ügyet feljölő kimerítő és végleges javaslatot tegyen. E rendkívüli közgyűlés összehívására a főispán kértnek fel. — Miután még Buza Barna Tolesvának nyomban való áthelyezése mellett, Bernáth Béla képviselő pedig ez ellen igyekezett érvelni, a közgyűlés ez indítványokat nagy többséggel elvetette és ezekkel szemben dr. Ballagi Géza indítványát fogadta el.

A vármegye utiprogramja.

Amint azt már jeleztük, a vármegye utiprogramjához, amelyet gr. Hadik Béla kezdeményezett és vitt keresztül, a kereskedelemügyi miniszter hozzájárult.

Ez uti program *nagymérvű kedvezményeket és államsegélyeket* helyez kilátásba, feltéve, hogy a közönség a beruházási törvény azon határozott követelményének, hogy az utadót 10%-ra emeli fel, eleget tesz.

A törvényhatósági közgyűlés abból az indokból, hogy a vármegye közutjai, beleértve a vicinális utakat is, e program keresztülvitele esetén teljesen jókarba jönnek és a közönség új utakat nyer, az utadót névszerinti szavazással és *egyhangulag* 80%-ról—10%-ra emelte fel.

Kör és községi jegyzők nyugdíj ügye.

A közgyűlés azután a községi és körjegyzők azon régi sérelmét, hogy t. i. a régi jegyzők már 30 évi közszolgálat után teljes nyugdíj élvezetében léphessenek: orvosolta, amelynyiben ezt a jegyzői nyugdíj szabályrendeletbe pótlólag bevenni rendelte s ez ellen a belügyminiszternek sem volt kifogása.

Leirat az olasz borvám ügyében és a hegyaljai borok védelme.

Gróf Tisza István miniszterelnök leiratát, amelyben a közgyűlés egyik feliratára értesíté a közönséget, hogy az olasz borvám szerződés megkötésénél a magyar érdekeket minden irányban megfogja védeni, lelkesedéssel tudomásul vették.

Amint már említettük volt, a Zemplénvármegyei Gazdasági Egyesület szőlészeti szakosztálya, a tavasz folyamán nagyobb mozgalmat indított meg a tokaj-hegyaljai borok védelmére alkotandó kivételes rendszabályok ügyében. Akkor egy memorandumot, illetve szabályrendeletet dolgoztak ki, kérve, hogy a közgyűlés azt, mint saját szabályrendeletét emelje határozati erőre.

A közgyűlés e szabályrendelet

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **tüdőbetegségeknek, légzőszervek hurutos bajainál** ugymint **idült bronchitis, számarhurut** és különösen **lábbadozóknál influenza** után ajánljatik. Emeli az étvágyat és testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.—kor.-ért kapható. — Figye jünk, hogy minden üveg alattí cséggel legyen ellátva.

F. HOFFMANN-LA. ROCHE & CO vegyészeti gyár BASEL (Svájc.)

megvitatására, tekintettel az ügy fontosságára, Dókus Gyula alispán elnöklése alatt egy 10 tagú bizottságot küldött ki.

Véglegesen elutasított felelőzetés.

Sátoraljai helyi r. t. város képviselőtestülete egyik ülésében a képviselőtestületi tagok létszámának felemelését határozta el. — Ezt a határozatot a június havában tartott vármegyei közgyűlés megsemmisítette. Ez ellen Németi Bertalan, a saui helyi íz. hitközség jegyzője és városi képviselőtestületi tag, továbbá Székely Elek polgármester (kiknek a városi és egyéb ügyekben való gyakori együttes szereplése feltűnő) megfelelőztette. A belügyminiszter azonban e felelőzést, mely minden törvényes alapot nélkülözött, elutasította. A közgyűlés a miniszteri leiratot Németi Bertalannak és Székely Eleknek kézbesíteni rendelte.

Kossuth szobor.

Tudomásul vette továbbá a közgyűlés belügyminiszter ama leiratát, amelylyel a Kossuth szoborra megszavazott 20.000 koronára vonatkozó közgyűlési határozatot jóváhagyta. E tárgynál Buza Barna kérdést intézett id. Meczner Gyulához, mint a szoborbizottság elnökéhez, hogy mi az oka, hogy a Kossuth szobor még el nem készült. Idősb Meczner Gyula ismertette a szoborügy jelen stádiumát. Itt kiderült, hogy tulajdonképpen Buza Barna egyik főtényezője és oka annak, hogy a szobor még felállítható nem volt, mert ő folytonos felszólalásaival, lapjában kifejtett gyanúsításával ellentmondó, állásfoglalásaival a szobor felállítását önmaga késlelteti.

Leirat a gyámpénztári volt tisztviselők ügyében.

A gyámpénztári hiány miatt fegyelmi uton felelősség alá vont vármegyei tisztviselők fizetése és magánvagyonra a mint tudvalevő, le van foglalva. A június havi közgyűlés kérte a belügyminisztert, hogy miután ezeknek a tisztviselőknek megélhetésük nincs biztosítva, őket a vagyoni felelősség alól mentse fel. — Közben a miniszter kijelentette, hogy e kérdésben majd csak akkor határozhat, ha a tulajdonképeni pénztári hiány számszerűleg, pontosan meg lesz állapítva, vagyis akkor, ha az 1904. év december 31-iki állapot szerint készítenő mérleg föl lesz terjesztve.

A belügyminiszter most egy újabb felterjesztésre akként határozott, hogy méltányolva a közönség óhaját, az összes fegyelmi uton felelősség alá vont nyugdíjazott tisztviselők fizetését a felelősség további fentartásával úgy a múlt, mint a jövőre nézve a foglalás alól felmenti. A miniszter ezen leirata a közönség körében általános megnyugvást keltett.

Községnevek magyarosítása.

A belügyminiszter a községnevek rendezését az országos törzkönyvi bizottsággal egyetértőleg elrendelvé, az erre vonatkozó előadói javaslatot a közgyűlés elfogadta. E javaslat a magyar nyelv és állami szempontból azért bír fontossággal, mivel a vármegye idegenajku községei magyar elnevezést fognak nyerni.

Egyéb ügyek.

Özv. Dóbe Istvánné felszólalt nyugdíjügyének helytelen kivétele ellen. Ez ügyet kiadta a közgyűlés, méltányolva a kérelmet, újból való tárgyalás végett a vármegyei nyugdíjalapra ügyelő választmánynak.

Tolnavármegye közönsége árt, hogy a közönség elítélő véleményét nyilvánítson a vasutasoknak a vasuti strike alkalmából tanúsított magatartása felett. Minthogy a vasutasok körében a nyugalom már minden irányban helyreállott, a közönség az átiratot elvetette.

A málejai körjegyző székhelyét a jegyző ez irányú felelőzetésének elutasításával, ideiglenesen Petrikre rendelte áthelyezni a közgyűlés.

Jóváhagyta a közgyűlés Ujhely

r. t. város azon határozatát, amelylyel a Felsőmagyarországi Közművelődési Egyesületbe 200 koronával alapító tagnak lépett be.

Végül több község zárszámadása lett felülbírálván.

A közgyűlés, amelyen mindvégig a főispán elnökölt: példás rendben folyt le, és okt. 1-én délután 5 órakor ért véget.

(Anyakönyvvezetői kinevezés. A m. kir. belügyminiszter a ezékei anyakönyvi kerületbe Ladomérszky Gyula segédjegyzőt anyakönyvvezető helyettesé nevezte ki.)

(Szolgabíróbeosztás. A főispán Pilissy Béla újonnan megválasztott szolgabíró szolgálatára a varannói járási szolgabírószághoz osztotta be.)

Október hó elsejével új előfizetést nyitottunk lapunkra mely alkalomból felkérjük azon t. olvasóinkat, kiknek előfizetése ezen a napon lejárt, nemkülömben azokat, kik az előfizetési díjakkal hátralékban vannak, hogy az előfizetést a legutóbbi számunkhoz csatolt utalványok felhasználásával — megújítani, illetőleg a hátralékot beküldeni szíveskedjenek, mert tekintettel az utolsó évnegyedre a hátralékokat most már postai megbízás, utján fogjuk beszédelni.

Tisztelettel:

A kiadóhivatal.

HIREK.

— Október 4. Ó Felsége névnapjának méltó ünneplése céljából folyó évi október 4-én délelőtt hálaadó Istentisztelet tartanak a róm. kath. plebánia templomban, melyen a polgári és katonai hatóságok testületileg képviselve lesznek.

— Kinevezés. Vég István tokaji bányavezető kir. mérnököt a kereskedelmi miniszter főmérnöké kinevezte.

— Ősz. A hivatalos ősz szeptember 23-án állott be s azóta a hűvös őszi időjárás helyett derült, lanya meleg idő van. Inkább tavaszi napok ezek, mint őszi. A gyönyörű időjárás nagy előnyére van az idei szüretnek. Kitűnő, édes bort várhatunk az egész Tokaj-Hegyalján.

— Egyházkerületi közgyűlés. A tiszáninneni ev. ref. egyházkerület szept. hó 26-án tartotta az évi őszi közgyűlést Szepsiben Kun Bertalan miskolci ev. ref. püspök és Meczner Béla elnöklése alatt. A közgyűlésen a többek között megjelentek: Dókus Gyula zempléni alispán, Ragályi Béla, Lévy József, Vadász Pál, Komjáthy Béla, ifj. Mitrovics Gyula, miskolci ev. ref. felsőbb leányiskolai igazgató, stb. A közgyűlést megelőzőleg vasárnap délelőtt ünnepi istentisztelet keretében Kun Bertalan püspök felavatta a felszentelésre jelentkezett új lelkészeket. Délben háromszáz terítékű közebed volt. Ezen Kun Bertalan püspök mondta az első felkösöntőt a hazára és a királyra. Radácsy György Kun Bertalant és báró Vay Bélát köszöntötte fel. A közgyűlést hétfőn reggel 9 órakor Kun Bertalan püspök nyitotta meg. Bejelenté, hogy a közgyűlésen sem báró Vay Béla főgondnok, sem Bernáth Elemér legidősebb egyházmegyei gondnok részt nem vehetnek, azért a világi elnöki széket, Meczner Béla, az alsó-zempléni egyházmegye gondnoka foglalta el. A gyűlési képviselő igazolása után az Indrányi F. elhunytával megüresedett egyházkerületi papi tanácsbírói székre dr. Tüdös Istvánt választották meg. A zsinati képviselők közé megválasztottak rendes tagokul egyházi részről: Fejes István, Radácsy György, Révész Kálmán, Vadász Pál,

Kérészy Barna, Szabó Endre, Czinke István; világi részről: Bernáth Elemér, Komjáthy Béla, Meczner Béla, Dókus Ernő, Ragályi Béla, br. Vay Elemér, Meczner József. A pótképviselőkre eső szavazatok július 15-ig érkeztek be. Megválasztott egyházi részről dr. Tüdös István, Nagy Igáé, Csabay Pál, Hézser Emil, Kovács Béla, Komjáthy Gábor, Szuhay Benedek. Világi részről Miklós Ödön, Dókus Gyula, Dr. Finkay Ferenc, Szalay László, Máriássy Andor, Ragályi Béla, Szentimrey Gyula. A közgyűlés ezután azokkal a támadásokkal foglalkozott, melyeket bizonyos részről a Sárospataki Lapokban és a Debreczeni Protestáns Lapban az egyházkerületnek az akadémiai tanárok fizetésrendezése tárgyában hozott határozata s a főiskolai igazgatótanácsos ellen intéztek.

— Esküvő. Fejér Elemér, a nagymihályi járás szolgabírája okt. 4-én esküszik örök hűséget Remenyik Leona kisasszonynak.

— Templomfosztogatók. A nagymihályi izraelita templomban szept. hó 27-én éjjel eddigelő ismeretlen tettesek betörték, ott az összes perselyeket feltörték és a talált csekélyebb összegekkel megugrottak. A vakmerő tolvajok egy ablakot feszítettek ki és így jutottak a templomba. Ugy látszik, a betörők azonosak azokkal, akik e nyáron már egyszer betörték a templomba. A csendőrség erőlyesen nyomozza a lelketlen gonosztevőket.

— A novemberi előléptetések a hadseregben. A küszöbön levő novemberi előléptetések előmunkálatai már folyamatban vannak. Nemrég a csapattestekkel már közölték is ama kadét-tiszthelyettesek, alisztek és másodosztályú századosok neveit, a kik még belekerülnek az előléptetendők lajstromába. A hadapródoktól az első osztályú századosokig a novemberi előléptetés nem fog a májusi mögött maradni, sőt talán még kedvezőbb is lesz. A kadétek közül valamennyit, akiket 1902-ben kimustráltak a kadétskólából, valamint azoknak is egy részét, akiknek rangja 1903. szeptember elsejéről való, hadnagyokká fogják kinevezni. A vezérkari tisztek és tábornokok előléptetését most még nem lehet pontosan megállapítani, de valószínű, hogy az őrnagy, alezredesi és ezredesi előléptetések nem lesznek kedvezőtlen arányúak. A tábornoki karban az előléptetések száma valószínűleg kisebb lesz.

— Esti harangszó. Az imára hívó esti harangszó Szent-Mihály napja első estétől kezdve már 7 órakor kezdül meg, a hajnali 4 óra helyett pedig 5 órakor.

— Inseg a felvidéken. Sztrópokról írja tudósítónk: A felvidéken, különösen a sztrópokról járásban, nem annyira a terményekben, mint a takarmányban nagy hiány van. A járás nagyobb része kopár terület, azon a fü csak akkor nő, ha gyakori esőzések vannak. Mindnyájan, kik a felvidéki nép helyzetével foglalkozunk, jól tudjuk, hogy egyes szerencsés munkáskezü s Amerikába kivándorolt ember által hazaküldött pénzen kívül majdnem a gazdaközönség 55% marhatenyésztésből él s abból pénzel. Annyi életneműje nem terem a járás területén a mezőgazdasággal foglalkozó pórnépnek, hogy természetből mint felesleget bármily csekély mennyiségben is eladjon. — Példa rá Sztrópokról, mint központ, hány terménykereskedő van ottan s ezek mindannyian idegenből hozzák a terményeiket. Hát a liszt behozatala? Ezen szomorú állapotok igazolják, hogy a járás nagyobb zöme idegenből szerzi be a kenyérnek valót. Egy gazda ember panaszkodott előttem, hogy tavaszkor ígértek az ökreért 690 koronát, most eladta 444 koronáért, vesztett tehát ökrein 246 koronát; a lován — mert májusban a vásárlás ígért 240 koronáért el nem

adta — vesztett az őszi vásárunknál 140 koronát, vesztett tehát egy pár ökrén és egy lován 386 koronát. A legjobb módú gazdák gyűjtik télére a nyárfa- és kecskefűz-lombot, mert más fanem lombját gyűjteniök nem szabad. Mi lesz tehát tél közepétől tavaszig? Intézkedést kérünk, hogy bármily uton-módon keresethez jusson e szegény nép, hogy keresményéből takarmányt szerezhesen be az állam által adott kedvezmények mellett. H.

— Birtokvétele. Gróf Biordi Egon rákóczi lakos Grosz Ignázt és társaitól megvette a rákóczi birtokhoz tartozó kastélyt és parkot, a gazdasági melléképületekkel és 60 hold szántóföldet 64.000 koronáért.

— Tűzek. Szeptember hó 26-án éjjel 12 órakor rémes „tűz van!” kiáltások zavarták föl Szerencsén éjjeli esőndjét. Friedmann Sámuel szatócs és korcsmáros háza gyúlt ki, komoly veszélyvel fenyegetve Szerencsén felső város részét. A mikor a tűzörsg nagy későre kivonult, Friedmann portájának teljesen elszenesedett tüzeit és hamumaradványait találta. Így azután nem sok dolga akadt a tűzoltóságnak. Mint kuriózumot megemlíti a T. H., hogy ha Szerencsén tűzeset fordul elő, azt mindig a r. kath. harangozó veszi észre s az ő harangkongatásaira válik figyelmessé a tűzoltókkal. Persze, hogy az időjárás szélsősége befolyásolja a veszedelem mérvét. — Tolcsván szeptember hó 26-án virradóra a Lóger-utcában Iván János háza egészen leégett.

— A Tokaj-Hegyaljai Borságytermelők Szövetkezete Szerencsén a központban f. hó 23-án d. e. 9 órakor tartja közgyűlését. Az erre vonatkozó meghívót és mérleg-kimutatót lapunk mai számában, hirdetési rovatában találják a olvasóink.

— A Szerencsén-hidásnémeti vasut vonal érdekében Göncz városban megindult a kellő mozgalom. A város képviselőtestülete szeptember hó 25. napján tartott rendkívüli gyűlésében 35 szóval 1 ellenében nagy lelkesedéssel elhatározta, hogy ha a Szerencsén-Hidásnémeti vasut létesül és Göncz mellett állomás lesz: 80.000 koronát szavaz meg e célra. Ez alkalommal gr. Pálffy László gönczi lakos földbirtokos elnöklése alatt az előjárás bevételekkel egy bizottság alakult meg, melynek feladata, hogy az érdekelteket szomszéd községeket a vasut érdekében kellő anyagi támogatásra felhívják.

— Rablás. Özv. Sekkel József és vinna-bankai lakos szept. hó 26-án Nagymihályból este 10 órakor hazafelé igyekezett. A Barnai szálló előtt Laskodi József, Stefan Gábor és Simon Miklós nagymihályi napszámosok megtámadták a szerencsétlen asszonyt, akit törbe esalva, egy félre-eső helyre vittek. Ott a banditák elrabolták 22 korona készpénzt és miután még meg is gyalázták, elszöktek. A csendőrség a tetteseket feljelentette.

— A Takta-köz szabályozása. A Hegyalja nyugati részén lakó polgárságnak régi vágyát van hivatva teljesíteni ama bizottság, mely Timón Béla egri káptalani főmérnök elnöklése alatt szeptember hó 27-én Szerencsén a „Nagy szálloda” diszterriában előzetes tárgyalás végett egybegyűlt. 15.930 holdnak vízmentessé tette a célja e bizottságnak az összejövétel által, mely óriási birtokot korlátlanul ural a víz a mederbe nem féző patakok által. Végérvényes határozatra nem került ugyan ez alkalommal még sor, de remélhető — írja a T. H., — hogy ezen előzetes ülés is siettetni fogja a Takta-közi vizek garázdalkodásainak végeszakadását és a most még műveletlenül álló óriási földdarabon a víz helyett nemskára az ekevas fogja átvenni fontos misztioját. A gyűlés lefolyása ez volt: Elnök üdvözlö a szép számban egybe-

megvitatására, tekintettel az ügy fontosságára, Dókus Gyula alispán elnökelete alatt egy 10 tagú bizottságot küldött ki.

Véglegesen elutasított felelőzetés.

Sátoraljaujhely r. t. város képv. testülete egyik ülésében a képv. testületi tagok létszámának felemelését határozta el. — Ezt a határozatot a június havában tartott vármegyei közgyűlés megsemmisítette. Ez ellen Németi Bertalan, a saujhelyi izr. hitközség jegyzője és városi képv. testületi tag, továbbá Székely Elek polgármester (kiknek a városi és egyéb ügyekben való gyakori együttes szereplése feltűnő) megfelelkezett. A belügyminiszter azonban e felelőzetést, mely minden törvényes alapot nélkülözött, elutasította. A közgyűlés a miniszteri leiratot Németi Bertalannak és Székely Eleknek kézbesíteni rendelte.

Kossuth szobor.

Tudomásul vette továbbá a közgyűlés belügyminiszter ama leiratát, amelylyel a Kossuth szoborra megszavazott 20.000 koronára vonatkozó közgyűlési határozatot jóváhagyta. E tárgynál Buza Barna kérdést intézett id. Meczner Gyulához, mint a szoborbizottság elnökéhez, hogy mi az oka, hogy a Kossuth szobor még el nem készült. Idősb Meczner Gyula ismertette a szoborügy jelen stádiumát. Itt kiderült, hogy tulajdonképpen Buza Barna egyik főtényezője és oka annak, hogy a szobor még felállítható nem volt, mert ő folytonos felszólalásaival, lapjában kifejtett gyanúsításával ellentmondó, állásfoglalásaival a szobor felállítását önmaga késlelteti.

Leirat a gyámpénztári volt tisztviselők ügyében.

A gyámpénztári hiány miatt fegyelmi uton felelősség alá vont vármegyei tisztviselők fizetése és magánvagyonra a mint tudvalevő, le van foglalva. A június havi közgyűlés kérte a belügyminisztert, hogy miután ezeknek a tisztviselőknek megélhetésük nincs biztosítva, őket a vagyoni felelősség alól mentse fel. — Közben a miniszter kijelentette, hogy e kérdésben majd csak akkor határozhat, ha a tulajdonképeni pénztári hiány számszerűleg, pontosan meg lesz állapítva, vagyis akkor, ha az 1904. év december 31-iki állapot szerint készítenendő mérleg föl lesz terjesztve.

A belügyminiszter most egy újabb felterjesztésre akként határozott, hogy méltányolva a közönség óhaját, az összes fegyelmi uton felelősség alá vont nyugdíjazott tisztviselők fizetését a felelősség további fentartásával úgy a multa, mint a jövőre nézve a foglalás alól felmenti. A miniszter ezen leirata a közönség körében általános megnyugvást keltett.

Községnevek magyarosítása.

A belügyminiszter a községnevek rendezését az országos törzskönyvi bizottsággal egyetértőleg elrendelvé, az erre vonatkozó előadói javaslatot a közgyűlés elfogadta. E javaslat a magyar nyelv és állami szempontból azért bír fontossággal, mivel a vármegye idegenajku községei magyar elnevezést fognak nyerni.

Egyéb ügyek.

Özv. Dóbe Istvánné felszólalt nyugdíjügyének helytelen kivétele ellen. Ez ügyet kiadta a közgyűlés, méltányolva a kérelmet, újból való tárgyalás végett a vármegyei nyugdíjalapra ügyelő választmányak.

Tolnavármegyei közönsége átirt, hogy a közönség elítélő véleményét nyilvánítson a vasutasoknak a vasuti strike alkalmából tanúsított magatartása felett. Minthogy a vasutasok körében a nyugalom már minden irányban helyreállott, a közönség az íratot elvetette.

A málezai körjegyző székhelyét a jegyző ez irányú felelőzetésének elutasításával, ideiglenesen Petrikre rendelte áthelyezni a közgyűlés.

Jóváhagyta a közgyűlés Ujhely

r. t. város azon határozatát, amelylyel a Felsőmagyarországi Közművelődési Egyesületbe 200 koronával alapító tagnak lépett be.

Végül több község zárszámadása lett felülbírálvá.

A közgyűlés, amelyen mindvégig a főispán elnökölt: példás rendben folyt le, és okt. 1-én délután 5 órakor ért véget.

(Anyakönyvvezetői kinevezés.)

A m. kir. belügyminiszter a ezékei anyakönyvi kerületbe Ladomérszky Gyula segédjegyzőt anyakönyvvezető helyettesé nevezte ki.

(Szolgabíróbeosztás.)

A főispán Pilissy Béla újonnan megválasztott szolgabíró szolgálatára a varannói járási szolgabírószághoz osztotta be.

Október hó elsejével új előfizetést nyitottunk lapunkra mely alkalomból felkérjük azon t. olvasóinkat, kiknek előfizetése ezen a napon lejárt, nemkülömben azokat, kik az előfizetési díjakkal hátrálékban vannak, hogy az előfizetést a legutóbbi számunkhoz csatolt utalványok felhasználásával — megújítani, illetőleg a hátrálékot beküldeni szíveskedjenek, mert tekintettel az utolsó évnegyedre a hátrálékokat most már postai megbízás, utján fogjuk beszédelni.

Tisztelettel:

A kiadóhivata!

HIREK.

— Október 4. Ó Felsege névnapjának méltó ünneplése céljából folyó évi október 4-én délelőtt háládó Istentisztelet tartanak a róm. kath. plebánia templomban, melyen a polgári és katonai hatóságok testületileg képviselve lesznek.

— Kinevezés. Vég István tokaji bányavezető kir. mérnököt a kereskedelmi miniszter főmérnökké kinevezte.

— Ősz. A hivatalos ősz szeptember 23-án állott be s azóta a hűvös őszi időjárás helyett derült, lauha meleg idő van. Inkább tavaszi napok ezek, mint őszi. A gyönyörű időjárás nagy előnyére van az idei szüretnek. Kitiűnő, édes bort várhatunk az egész Tokaj-Hegyalján.

— Egyházkerületi közgyűlés. A tiszáninneni ev. ref. egyházkerület szept. hó 26-án tartotta az évi őszi közgyűlést Szepsiben Kun Bertalan miskolci ev. ref. püspök és Meczner Béla elnöke alatt. A közgyűlésen a többek között megjelentek: Dókus Gyula zempléni alispán, Ragályi Béla, Lévay József, Vadász Pál, Komjáthy Béla, ifj. Mitrovics Gyula, miskolci ev. ref. felsőbb leányiskolai igazgató, stb. A közgyűlést megelőzőleg vasárnap délelőtt ünnepi istentisztelet keretében Kun Bertalan püspök felavatta a főszenelésre jelentkezett új lelkészeket. Délben háromszáz terítékű közebed volt. Ezen Kun Bertalan püspök mondta az első felkösztöntőt a hazára és a királyra. Radácsy György Kun Bertalant és báró Vay Bélát köszöntötte fel. A közgyűlést hétfőn reggel 9 órakor Kun Bertalan püspök nyitotta meg. Bejelenté, hogy a közgyűlésen sem báró Vay Béla főgondnok, sem Bernáth Elemér legidősebb egyházmegyei gondnok részt nem vehetnek, azért a világi elnöki széket, Meczner Béla, az alsózempléni egyházmegye gondnoka foglalta el. A gyűlési képviselő igazolása után az Indrányi F. elhunytával megüresedett egyházkerületi papi tanácsbírói székre dr. Tüdös Istvánt választották meg. A zsinati képviselők közé megválasztottak rendes tagokul egyházi részről: Fejés István, Radácsy György, Révész Kálmán, Vadász Pál,

Kérészy Barna, Szabó Endre, Czinke István; világi részről: Bernáth Elemér, Komjáthy Béla, Meczner Béla, Dókus Ernő, Ragályi Béla, br. Vay Elemér, Meczner József. A pötképviseelőkre eső szavazatok július 15-ig érkezettek be. Megválasztott egyházi részről dr. Tüdös István, Nagy Igáé, Csabay Pál, Hézszer Emil, Kovács Béla, Komjáthy Gábor, Szuhay Benedek. Világi részről Miklós Odön, Dókus Gyula, Dr. Finkoy Ferenc, Szalay László, Máriássy Andor, Ragályi Béla, Szentimrey Gyula. A közgyűlés ezután azokkal a támadásokkal foglalkozott, melyeket bizonyos részről a Sárospataki Lapokban és a Debreczeni Protestáns Lapban az egyházkerületnek az akadémiai tanárok fizetésrendezése tárgyában hozott határozata s a főiskolai igazgató-tanácsos ellen intéztek.

— Esküvő. Fejér Elemér, a nagymihályi járás szolgabírája okt. 4-én esküszik örök hűséget Remenyik Leona kisasszonynak.

— Templomfosztogatók. A nagymihályi izraelita templomban szept. hó 27-én éjjel eddigelő ismeretlen tettesek betörték, ott az összes perselyeket feltörték és a talált csekélyebb összegekkel megugrottak. A vakmerő tolvajok egy ablakot feszítettek ki és így jutottak a templomba. Ugy látszik, a betörők azonosak azokkal, akik e nyáron már egyszer betörték a templomba. A csendőrség erőlyesen nyomozza a lelketlen gonosztevőket.

— A novemberi előléptetések a hadseregben. A küszöbön levő novemberi előléptetések előmunkálatai már folyamatban vannak. Nemrég a csapattestekkel már közölték is ama kadét-tiszthelyettesek, altisztek és másodosztályu századosok neveit, a kik még belekerülnek az előléptetendők lajstromába. A hadapródoktól az első osztályu századosokig a novemberi előléptetés nem fog a májusi mögött maradni, sőt talán még kedvezőbb is lesz. A kadétek közül valamennyit, akiket 1902-ben kimustráltak a kadétiskolából, valamint azoknak is egy részét, akiknek rangja 1903. szeptember elsejéről való, hadnagyokká fogják kinevezni. A vezérkari tisztek és tábornokok előléptetését most még nem lehet pontosan megállapítani, de valószínű, hogy az őrnagyi, alezredesi és ezredesi előléptetések nem lesznek kedvezőtlen arányúak. A tábornoki karban az előléptetések száma valószínűleg kisebb lesz.

— Esti harangszó. Az imára hívó esti harangszó Szent-Mihály napja első estjétől kezdve már 7 órakor kondul meg, a hajnali 4 óra helyett pedig 5 órakor.

— Inség a felvidéken. Sztropkóról írja tudósítónk: A felvidéken, különösen a sztropkói járásban, nem annyira a terményekben, mint a takarmányban nagy hiány van. A járás nagyobb része kopár terület, azon a fü csak akkor nő, ha gyakori esőzések vannak. Mindnyájan, kik a felvidéki nép helyzetével foglalkozunk, jól tudjuk, hogy egyes szerencsés munkáskezü s Amerikába kivándorolt ember által hazaküldött pénzen kívül majdnem a gazdaközönség 55% marhiatényezéséből él s abból pénzel. Annyi életneműje nem terem a járás területén a mezőgazdasággal foglalkozó pórnépek, hogy természetből mint feleslegét bármily csekély mennyiségben is eladjon. — Példa rá Sztropkó, mint központ, hány terménykereskedő van ottan s ezek mindannyian idegenből hozzák a terményeiket. Hát a liszt behozatala? Ezen szomorú állapotok igazolják, hogy a járás nagyobb zöme idegenből szerez be a kenyérnek valót. Egy gazda ember panaszkodott előttem, hogy tavaszkor ígérték az ökreért 690 koronát, most eladta 444 koronáért, vesztett tehát ökrein 246 koronát; a lován — mert májusban a vásárban ígért 240 koronáért el nem

adta — vesztett az őszi vásárunknál 140 koronát, vesztett tehát egy pár ökrén és egy lován 386 koronát. A legjobb módú gazdák gyűjtik télére a nyárfa- és kecskefűz-lombot, mert más fanem lombját gyűjteniök nem szabad. Mi lesz tehát tél közepétől tavaszig? Intézkedést kérünk, hogy bármily uton-módon keresethez jusson e szegény nép, hogy kereménységéből takarmányt szerezhessen be az állam által adott kedvezmények mellett.

— Birtokvétele. Gróf Biordi Egon rákóci lakos Grosz Ignácz és társaitól megvette a rákóci birtokhoz tartozó kastélyt és partkot, a gazdasági melléképületekkel és 60 hold szántóföldet 64.000 koronáért.

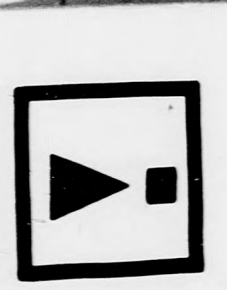
— Tűzek. Szeptember hó 26-án éjjel 12 órakor rémes „tűz van!” kiáltások zavarták föl Szerencs éjjeli esőndjét. Friedmann Sámuel szatócs és korcsmáros háza gyúlt ki, komoly veszélyvel fenyegetve Szerencs város részét. A mikor a tűzörség nagy későre kivonult, Friedmann portájának teljesen elszenesedett tüzeit és hamumaradványait találta. Így azután nem sok dolga akadt a tűzoltóságnak. Mint kuriozumot megemlíti a T. H., hogy ha Szerencsen tüzeset fordul elő, azt mindig a r. kath. harangozó veszi észre s az ő harangkongatásaira válik figyelmessé a tűzoltókkal. Persze, hogy az időjárás szélső befolyásolja a veszedelem mérvét. — Tolcsván szeptember hó 26-án virradóra a Lóger-utóban Iván János háza egészen leégett.

— A Tokaj-Hegyaljai Boragytermelők Szövetkezete Szerencsen a központban f. hó 23-án d. e. 9 órakor tartja közgyűlését. Az erre vonatkozó meghívót és mérleg-kimutatót lapunk mai számának hirdetés rovataiban találják t. olvasóink.

— A szerencs—hidásnémeti vasut vonal érdekében Göncz városban megindult a kellő mozgalom. A város képviselőtestülete szeptember hó 25. napján tartott rendkívüli gyűlésében 35 szóval 1 ellenében nagy lelkesedéssel elhatározta, hogy ha a Szerencs—Hidásnémeti-i vasut létesül és Göncz mellett állomás lesz: 80.000 koronát szavaz meg e célra. Ez alkalommal gr. Pálffy László gönczi lakos földbirtokos elnökelete alatt az előjáróság beválasztásával egy bizottság alakult meg, melynek feladata, hogy az érdekelt közsédek közvéleményét a vasut érdekében kellő anyagi támogatásra felhívják.

— Rablás. Özv. Sekkel Józsefné vinna-bankai lakos szept. hó 26-án Nagymihályból este 10 órakor hazafelé igyekezett. A Barnai szálló előtt Laskodi József, Stefan Gábor és Simon Miklós nagymihályi napszamosok megtámadták a szerencsétlen asszonyt, akit törbe csalva, egy félre-eső helyre vittek. Ott a banditák elrabolták 22 korona készpénzt és miután még meg is gyalázták, elszöktek. A csendőrség a tetteseket feljelentette.

— A Takta-köz szabályozása. A Hegyalja nyugati részén lakó polgárságnak régi vágyát van hivatva teljesíteni ama bizottság, mely Timón Béla egri káptalani főmérnök elnökelete alatt szeptember hó 27-én Szerencsen a „Nagy szálloda“ dísztermében előzetes tárgyalás végett egybegyűlt. 15.930 holdnak vízmentessé tételére a célja e bizottságnak az összejövétel által, mely óriási birtokot korlátlanul ural a víz a mederbe nem fűző patakok által. Végérvényes határozatra nem került ugyan ez alkalommal még sor, de remélhető — írja a T. H., — hogy ezen előzetes ülés is siettetni fogja a Takta-közi vizek garázdálkodásainak végeszakszadást és a most még műveletlenül álló óriási földdarabon a víz helyett nemsokára az ekevas fogja átvenni fontos misztioját. A gyűlés lefolyása ez volt: Elnök üdvözlö a szép számban egybe-

asható, a
átoldal nyo-
staurálva.

gyült értekezleti tagokat és kifejti, mily fontos célt akar szolgálni a takta-közi érdekeltek támogatásával az alsó szabolcsi Tisza ármentesítési főtársulat a Takta szabályozásával, mely után az ügynek ismertetésére Dienes Barnát kéri föl. Dienes 1846-ból indul ki. Kifejti a társulat áldásos működését a Tisza szabályozásával. Visszapillant a Takta szabályozás eszméjére és annak alakulására a mai ideig. 68 köz-ség érdeke gyanánt mutatta be a fontos tervet és mintléteket ajánlotta elfogadásra a Takta mentén levő patakok, tavak és tócsák lecsapolása által holdanként 1 kor. 20 fillérbe kerülő prozocióját. Báró Harkányi megbizottja az ajánlattal szemben az egyezség szerinti alkut látná célirányosabbnak. Amennyiben azonban a nagyobb birtokosok és érdekeltek nincsenek jelen: kéri az értekezletet a határozat hozatala elodázására. Zitás István csatlakozó véleményének ki nyilvánítása után Dienes válaszolt az ellenajánlatra, a törvényre hivatkozva, mely nem engedi meg a társulatnak a végérvényes egyezségkötést. Végül is az értekezlet kimondotta, hogy az előterjesztésekhez elvben hozzájárul s végleges szövegezésre a jövő ülést állapították meg határidőül.

— **Népmagyarisítás.** Dr. Rosenberg Bernát sátoraljauhelyi orvos nevét belügyminiszteri engedéllyel Roboz-ra változtatta.

— **A felső-bodrogi vizsz. társulat közgyűlése.** A felső-bodrogi vizszabályozó társulat f. évi október hó 12-én d. u. 2 órakor Töketerbesen saját helyiségében tartja rendes évi közgyűlést. Az ülés tárgyai a következők: 1. Az igazgató-választmány jelentése. 2. Az 1903. évi számadást megvizsgáló bizottság jelentése és ennek alapján igazgató-mérnök és pénztárnoknak a felmentvény megadása. 3. Az 1904. évi számadás megvizsgálásához 3 tagú bizottság választása. 4. A bizottságilag átdolgozott alap gátvédelmi, szolgálati és kezelési szabályzatainak megállapítása. 5. Egy gátóri állomásnak Var.-Csemernyére való rendszeresítése. 6. Az 1905. évi költségvetés megállapítása. 7. Igazgató-mérnöki jelentés az 1903. és 1904. évben végzett betonfal felülvizsgálata és liquidációja tárgyában. 8. Netaláni indítványok.

— **Egy kis csillagászat.** Ma szombaton kezdődik október, az őszhó, vagy más néven Mindszent hava. Októberben a nappalok mindvégig rövidülnek s míg 1-én a nap hossza 13 óra 39 perc, a hó végéig 1 óra 43 perccel fogy. 23-án este 9 óra 24 perccel lép a nap a bökölj jegyébe. Hold utolsó negyede 2-án d. u. 2 óra 25 perccor, ujhoid 9-én reggel 6 óra 25 perccor, első negyed 16-án reggel 6 óra 54 perccor, holdtölte 24-én este 11 óra 56 perccor. Hold a földközben 8-án reggel 7 órakor, a földtávolban 20-án délután 3 órakor. Októberben az időjárás Herschel jóslása szerint 1—9-ig esős, hűvös; 9—16-ig gyakori eső; 16—24-ig szép idő, a hó végén hideg napok.

— **150 szolgálati ló elárverése.** Folyó évi október hó 3. és 4-én reggel 8 órától kezdve a kassai 6-ik vonatosztály részéről mintegy 150 ki-mustrált szolgálati ló fog Kassán, az állatvásártéren (a közvágóhid közelében) a legtöbbet ígérőnek árverés útján eladatni.

— **Asszonyhűség és a bicska.** Vasárnap reggel egy kupica pálinkára betért Orosz János, tőle elválaszthatatlan barátjával Novák Mihálylyal Stern Mátyásné szerencsi pálinkás koreszmájába. Az első kupicát követte a második, ezt meg a harmadik, a harmadikat pedig a nyelv megoldása.

— **Jancsi, te! miért nem vigyázol jobban a feleségedre?** szól Novák Oroszhoz.

— **Miért, Miska? Tán csak nem gondolod, hogy megesal?**

— **Nem csak gondolom, de tudom, hogy úgy van.**

Orosz Jánost e kijelentés elvakította. Csizmaszarához kapott s a következő pillanatban markolatig döfte kését Novák Mihály mellébe. Eszméletlen állapotban szállították a cukorgyári kórházba. Sérülése veszélyes. Lehet azonban, hogy kiheveri.

— **A sátoraljauhelyi kerületi betegsegélyező pénztár f. hó 2-án délután 2 órakor igazgatósági ülést tart, melynek tárgya: Az ipartestületi betegpénztár felállítása, illetőleg a taglétszám apadása folytán teendő újabb intézkedések.**

— **A kasszabetörök utban vannak.** Az ungvári rendőrség szept. 27-én délután táviratilag értesítette a nagymihályi előjáróságot, hogy kasszabetörök készülnek Nagymihályba, ahol a pénztézeteket akarják megdézsmálni. A távirat legszelesebb körökben lett nyilvánosságra hozva és mindenütt megtették a szükséges intézkedéseket, hogy a betörők céljaikat el ne érthessék. A pénztézeteket, az adó- és postahivatalt őriztették és több magánháznál szintén felügyelet alá helyezték a bejárásokat. Sokan tréfának vették a dolgot, pedig négy évvel ezelőtt is előre jelezték kasszabetörést s később csakugyan betörték a Kereskedelmi és Hitelbankba.

— **Fűtik a vonatokat.** Az időjárásnak ez a gyors változása annyira lehűtötte a levegőt, hogy az állanvasutak igazgatósága szükségét látta annak, hogy a vonatok fűtését elrendelje. Rendes körülmények közt a vonatok általános és rendszeres fűtését csak október második felében szokták megkezdeni, az idén azonban már mostantól kezdve fűtve járnak a vonatok. Egyelőre azonban csak az éjjeli vonatknál fűtik a kocsikat.

— **Halálozás.** Lapunk zártakor részvétellel értesülünk, hogy Tauber Hugóné tíz napig tartó súlyos szenvedés után ma, f. hó 1-én Vágújhelyen meghalt. Az elhunyt fiatal asszony halálhírét, ki Zinner Henrik helybeli birtokos, polgári takarékpénztári- és izr. hitközségi elnök leánya, általános részvétellel fogadták Ujhelyben.

— **A „Budapesti Értesítő Iroda”, zemplénvármegyei vezérképviselőségét Czagány Ferenc vette át f. hó elsejével.** Az iroda a m. kir. kereskedelmi miniszter által hatóságilag engedélyezett s magántudakozó, informáló, pénzbehajtási, katonai, honossági, közigazgatási ügyekkel foglalkozik.

IRODALOM.

A képtárban.

A képtár fényes csarnokában
Kisértelek, boldog-vidáman . . .
Itt egy Rubens, ott Raffaello . . .
Megannyi művész alkotás.
S engem más lelkesite, más:
Hogy melletted haladni oly jó.

Lelkemnek minden büvös álmát,
Költészetem ezer virágát
Elédbe szortam, sok-sok évig!
Elédbe öntöttem bánatom
Kerestem, ami hozzád von,
Rokonszivek ezt tán megérzik.

S most, évek mulva megtaláltam
A képtár fényes csarnokában
Lelkünknek benső kapcsolását.
Az örök szép és jó, igaz
A művészet világa az,
Minek éreztük szent varázsát.

A lét ezernyi durvasága
Nem dönt le bennünket a sárba,
Büszkén szárnyal két szív előre . . .
Lelkünk csillagokat keres
Ott a dicsőség kétszeres . . .
Ott látni: e világ mi dőre.

Amit szívem bus dalba olvaszt
Mi nappal éget, éjjel sorvaszt
Szivedben lágy színekre válik.
S egymástól bár messze vagyunk
Együtt, karöltve haladunk
Az Isten fényes trónusáig.
Kremmer Dezső.

Szeptember végén . . .

— Részlet e költeményt méltató munkából. —
— szept. 30.

Ilyenkor, mikor a Guttin szikla-ormára az első, hideg hólepel vonódik, míg lenn Koltó völgyében a díszes pártájú virágok ringatják fejüket és még minden él, virul, mit élet sugarával táplált a nyár: meg-ujul a szemlélő előtt a nagy költő dalba rótt látomása:

„Még nyílnak a völgyben a kerti virágok,
Még zöldel a nyárfa az ablak előtt,
De látod amottan a téli világot?
Már hó takarja el a bérci tetőt!”

Petőfi Sándor e költeményét tudvaleg Koltón írta gróf Teleki Sándor kastélyában, ahová 1847. szeptemberének 9-ik napján vonult ifju feleségével, Szendrey Juliával.

A költő lelkében talán a kastély egyik szobájából, vagy a park keleti szélén emelkedő magaslatról látható gyönyörű természeti panoráma érelt meg oly benyomást, amely odatapadva költi szíve érzékeny, a benyomások iránt fogékony lemezéhez: egy dalba olvadt: a *Szeptember végén* című költemény édes-bús, melancholikus hangulatába.

Petőfi e gyönyörű költeményének a *Nemzeti Múzeum*-ban őrzött eredeti kéziratán az első strofa egy vonalnyi igazítást, javítást sem mutat. Csupán a vers második szakában látszik két törlés.

Az első a vers második szakának második sorában van, ott egészen tisztán kivehető, hogy a *kedvesem* szó van *hívesem* szóra átalakítva. A második törlés e szak harmadik sorának kezdetén van. E helyett: „*mi most fejedet kebelemre tevéd le*”, a költő ez új szóváltozást szúrta be: „*ki most fejedet . . . stb.*”

A harmadik szak hetedik sorában pedig „*S szívem*” sebeit bekötöztöni, ki téged” sor helyett: „*S e szív*” sebeit bekötöztöni, ki téged” sor van iktatva.

Képzletünk segélyével még a hangulatot s részlegesen a lelki állapotot is megújíthatjuk, melynek behatása nyomán e vers keletkezett.

Ha elképzeljük a költőt, amint ifju nejjével a Teleki kastély parkjának keleti részén emelkedő somfa alatt ül s a még pompázó, buja természeti szépségekben gyönyörködik, amíg távolban a Guttin már hófedette sziklaorma borong le a közelgő tél hírnökeként, ha elképzeljük a nagy költő lelkiállapotát, kinek szívét a hatalmas nagy és ép ezért a jövő esélyeit aggódva vizsgáló szerelem s az elmulás sejtelmé tölti el: körülbelül megelevenítettük azt a hangulatot, mely átlengi a *Szeptember végén* egészét.

És ha ezek után feltámad bennünk az önkénytelenül jött kérdés: miért is olyan szép hát eme költemény? — mindjárt kijegesedik bennünk a kérdést követő eme válasz is: azért, mert a természet és egy szerető szív sejtelmének csodálatos párhuzama, erőltetlen összhangzása ez, olyan mint két egyenlőn hangolt hangvilla zöngése: egybeolvadó és szinazon hanghullámmat. S ha elgondoljuk, hogy eme sejtetem, a költő eme jóslatszerű verse nagyon hamar valóra váltott: előttünk áll, hogy e vers keletkezésének időpontja valóban az igaz ihletések perce volt, az a perc, mikor a költő jós lesz és meglátja, a mit a sors jövőjébe sző.

Kétségtelen, hogy a poezistelitett, gyönyörű hangulat-költeménynek az abban foglalt sejtelmek beteljesedése adja meg a poent-t. Ez avatja egy olyan álmotlássá, amit szóról szóról beigazolt a jövő. És

ezért oly közvetlen, ezért oly megragadó a hatása, ez okból kapja meg szívünket szinte vehemens erővel mindegyik sora.

Nem merész a következtetés, ha ebből magyarázzuk a Szendrey Julia iránt elterjedt általános unsympathiát is, aki a költő halála után szinte sietve „dobta el az özvegyi fátyolt”, „könnyeden elfeledve hivat”, „kit rábírt egy ifju szerelme”, hogy elhagyja a régi nevet, a Petőfi Sándor nevet, ki feleségét sirjában is „még akkor is, ott is, örökre” szereti.

Olvassa, ismerve e költeményt, önkénytelenül is súlyosabb mérlegelés és szigorubb bírálat alá vesszük a hitves hűtelenségét, kit annyira szeretett, hogy ha rászorul is felesége eldobott özvegyi fátyolára, hogy a sirban szívének sebeit azzal bekötözze, hűtlensége miatt egyetlen zokszót, fenyegetést, panaszhangot se sir el. De maga a költemény teljes egészében mégis egy fenséges, megrázó panasz, amelyen előmlő, látszólagos nyugodtság ellenére is szinte kiáltozni halljuk a sorokból a méltatlan-kodást a hűtlenség felett, melyet az ő nagy szerelme meg nem érdemelt. A beteljesült látomások ígérete ejt tehát rabul e költemény olvasásakor, mert szinte érezzük a költő megmart szívének tehetetlen vergődését a hantok alatt: büntetést keressünk, melylyel e vergődés előidézőjét sujsuk s így esoda-e, ha Szendrey Juliára téved gondolatunk hibáztatva tettét, melyet hibáztatni csak az ad jogot, hogy Petőfi minden érzésével, ideg-szálával, örömeivel és bánatával a miénk is.

Ilyenkor elfeledjük Petőfinét, az anyát, kit a körülmények gondolkodásra időt sem adó ereje készített oltalmat és támaszt szerezni magának és gyermekének minél előbb.

Az említettek mellett különös figyelmet érdemel Petőfi e költeménye a hang szokatlanságánál fogva is. Tudjuk, hogy Petőfi Sándor 1847. szeptember 9-edikétől október 29-ikéig volt Koltó vendége. Ezen idő alatt mintegy 30—40 költeményt írt s ezek mindegyike a boldogság egész tengerét sejteti velünk, egy gyönyörű szerelmi történet kis töredékei azok, melyekből következtetést vonhatunk a szerelmi érzés határtalanságára. Egy romantikus költői szerelem megvalósításának édene volt a költői magány s az ott keletkezett dalok mindegyike szerelemtől, boldogságtól sugározó. A *Szeptember végén* hangulata azonban már kiválik a boldogság dalainak gyöngyöréből s azt mutatja, hogy a költő szerelmes szívéhez odaférközött valami bántó kétegy. Atlengi e költeményt valami mélabú, fásultság s ki tudja, hogy a betelt gyönyöröket követő *spleen*-e ez, vagy más, mélyebben fekvő lelki ok szüli a hang szokatlanságát.

Mert, ha képzletünk meg is tudja eleveníteni a költő akkori hangulatát — mint fentebb irtuk is — a bánatnak, a mélabúnak a sorokból ki-kizengő szavát más lelkiállapot alakítja, azt a szív retortája szüri át egyénivé, sajátossá, s így ugyanabba a hangulatba, melyben a költő volt, magunkat beleringatni, beleérzőskölni nem leszünk teljesen képesek. Azért irtuk fentebb, hogy e megelevenítés csak részleges, csak silhouettejében ugyanegy a másikkal, de részleteiben még sem az s nem földi egymást egészen.

Ugy eseng ki e költemény a költői termékek örökre szép szerelmi dalaiból, mint valami bús, szinte halálosan szomorú tremoló . . .

—th.

—
—
Az „Adalékok Zemplénvármegye Történetéhez” c. havi folyóiratunknak 1904. évi, egyszersmind a X. évfolyamnak szeptemberi füzeté a következő tartalommal jelent meg: 1. Kun Erzsébet királyné rendelete 1273-ból. (Faksimilével) Bemutatja: Dongó Gy. Géza. — 2. Egy magyar „reapollata”

1569-ből. Közli: *Dongó Gy. Géza*. 3. Zemplénvmegye történeti földrajza (LXV.) Borsi. (5. folyt.) Irta: *Dongó Gy. Géza*. — 4. Zemplénvmegye politikai és helyrajzi ösmertetése. (97. folyt.) Latinból: *Matolai Etele*. — 5. Történeti jegyzetek Zemplénvmegyéről. (97. folyt.) Latinból: *Dongó Gy. Géza*. — 6. Tokaj város leírása. Irta: *Speck Lajos* (4. folyt.) — 7. Olasz-Liszka Diáriumból. (XIX.) Közli: *Dongó Gy. Géza*. 8. Zsidó vonatkozású tárgyak (I.) Közli: *Friedlieber Ignác dr.* — *Levelesláda*. 9. Adatok S.-A.-Ujhely XIV—XVIII. évszázbeli birtoktörténetéhez. (II. Közl.) *Dongó Gy. Géza*. — 10. Sátoralja-Ujhely város évkönyveiből. (VII.) Latinból: *Matolai Etele*. — 11. Építészeti gyűlés (sedes restaurátória) 1827-ben. Közli: *Andorko János*. — *Tárca*. 12. Mixtura (III.) Irta: *Szemere Miklós*. Közli és magyarázza: *Dongó Gy. Géza*. — 13. A

szerkesztő póstája. — 14. Hibaigazítás. — 15. A kiadóhivatal üzenete. — A havonként 2-ivén megjelenő „Adalékok” előfizetése egész évre (12 füzet) csak 6 K. — *Melegen ajánljuk mindenkinek, akit vármegyénk viszontagságos története érdekel; főképp pedig ajánljuk a vármegyei községek figyelmébe, mivelhogy ebben az évfolyamunkban is folytatódik a községeknek külön-külön történeti és helyrajzi ösmertetése.* — *Az előző évfolyamokhoz diszes könyvtáblákkal még szolgálhatunk.* — *Ennek az ára 1 kor. 80 fillér, postai küldéssel: 1 kor. 90 fillér.*

TANÜGY.

— **Tanügyi kinevezés.** A vall. és közoktatásügyi miniszter *Kudlicska Károlyt*, a helybeli piarista főgymnázium

helyettes tornatanitóját ideiglenes rendes tornatanitóvá nevezte ki.

— **A zemplénvmegyei tanító-egyesület közgyűlése.** A „Zemplénvmegyei Tanító-Egyesület” folyó évi, tisztújítással egybekapcsolat közgyűlését október 6-án, esütörtökön, Perbenyiken fogja megtartani. A gyűlés tárgyai: A) Választmányi gyűlés (dél előtt 9 órakor). 1. A közgyűlés előkészítése. 2. Tagok felvétele. B) Közgyűlés (dél előtt 10 órakor). 3. A közgyűlés megnyitása. 4. Jelentések: a) az egylet működéséről; b) az egylet vagyoni viszonyáról. c) „Zemplénvmegyei Tanítók Háza” ügyei; d) hivatalos lap ügye; e) folyó ügyekről. 5. A „Zemplénvmegyei Tanító-Egyesület” és a „Zemplénvmegyei Tanítók Háza” alapszabályainak a nagym. vallás- és közoktatásügyi miniszter által kívánt módosítása. 6. „Az írás és olvasás tanítás újabb módszerei.” Felolvassa:

Balogh Kálmán sárospataki gyak. isk. tanító. 7. „A VI. egyetemes tanítógyűlés tárgyai.” Előadó: László E. Flóris nagymihályi tanító. 8. Tisztikar lemondása és tisztújítás. (Választandó: elnök, 2 alelnök, főjegyző, 2 aljegyző, pénztárnok, szerkesztő, 15 választmányi tag: „Zemplénvmegyei Tanítók Háza” bizottságába pénztárnok és titkár; „M. T. O. B.”-ba 3 képviselő.) 9. Jövő évi közgyűlés helyének és idejének megállapítása. 10. Esetleges indítványok. Délután a perbenyiki szövetkezetek megtekintése. Gyűlés után déli 1 órakor közeled. Egy teríték ára 2 korona 40 fillér. Akik a közgyűlésben részt akarnak venni, sziveskedjenek legkésőbb október 4-ig *Marycz Endre* perbenyiki tanító urnál jelentkezni.

Kiadótulajdonos: **Éhler Gyula.**

H I R D E T É S E K.

ELADÓ ALMA.
Nemes fajú, kézzel szedett első osztályú
téli alma
faj szerint rendezve, métermázsánként 9 frt-ért kapható
Évva Ödönnél,
Sátoralja-Ujhelyben.

ÉRTESETÉS.
Van szerencsém a n. é. közönség n. b. tudomására hozni, hogy mindenemü ingatlanok vételét — eladását — bérbeadását, avagy bérbevételeit a legelőnyösebb feltételek mellett s a leg-
rövidebb idő alatt közvettem.
Jó hírnevű vendéglőmben kitűnő asztali bor 34 krtól 40 krig, továbbá valódi hegyaljai szamorodni 1 frt 20 krtól 1 frt 60 krig kapható.
Weinberger Manó.
Saujhely, Korona-u.

Világhírű!
a „REKORD” festészeti műintézet a kiválóan sikerült életnagyságu arcképeiről, melyeket elismert művészek által készített. Számos (kir. közjegyző által hitelesített) elismerőlevél a világ minden tájáról.
Elsőrangú képek árai:
olaj-, aquarell- és pastellfestésben fénykép után 48—63 cm. nagyságban ára . . . . . 20 korona.
Legfinomabb kivitelű Blom-, Platin- és krétarajz ára . . . . . 5 korona.
Részletes árjegyzék ingyen.
Egy életnagyságu képet készítünk mindenkinek **teljesen ingyen**, ha részünkre 3 rendelést szerez és azokat egyenkint vagy egyszerre beküldi.
„REKORD” festészeti műintézet
Budapest, VII., Rottenbiller-utca 46.

Bérbeadó
5 világos és tágas pinczeszoba.
Czím a kiadókivatalban.
Ügynökök
felvételnek igen kedvező feltételek mellett
Erzsébet-szanatorium-SORSJEGYEK
részletfizetés melletti elárusítására.
FUCHS H. váltóháza
BUDAPEST, IV. Kecskeméti-utca 1.

Eladó
2 és fél holdas szőlő Toronyán.
Bővebb felvilágosítást ad: **Buday Zádorné** Budapest, Aréna-ut 21.

Eladó alma.
Z.-Vásárhelyen alólirottnál Bánócz vasútra szállítva, kézzel szedett I-ső osztályú téli (**Renett fajú**) almák métermázsája 10 forintért kapható.
Pakolás és vasútra szállítás nem számítatik.
Kapossy Menyhért.

Egy jókarban lévő kosaras 50 liter ürtartalmu szállóprés vasszerkezet
jutányos áron eladó.
Czím a kiadóhivatalban.

Épületek, ingóságok, termények tűzkár elleni biztosításra.
továbbá: élet- és járadék-biztosítások felvételére ajánlkozik:
az Első Magyar Általános Biztosító Társaság kerületi ügynöksége
S.-A.-UJHELY, a „Zemplén” kiadóhivatalában.
A biztosítandó épületek és ingóságok felvételére kívánatra saját megbízottunkat küldjük ki.

Értesítés.

Van szerencsém Sátoraljaujhely és környéke nagyérdemű uri közönségének becses tudomására hozni, hogy

az őszi és téli idényre

a legdivatosabb angol, francia és honi gyártmányu kelmék már megérkeztek.

Készíték: felöltöket és homelton kabátokat; továbbá ulster és télikabátokat a legfinomabb újdivatu kockás és csikos szövetekből; valamint a legújabb divatu öltönyöket.

Dus választékban állandó rak-tárt tartok: szörmeárukban, ugyanint a legfinomabb bieber, szilzskin és nutria-gallérokat és béleseknek teljesen megfelelőket.

A n. é. közönség további becses pártfogását kérve maradtam

kiváló tisztelettel:

Sant Mór

angol férfi-szabó.

Sátoraljaujhely, Rákóczy-utca.

**A Tokaj-Hegyaljai Borsgyömbtermelők Szövetkezete
Központ Szerencs.**

Meghívás.

Ezennel van szerencsénk a szövetkezet t. tagjait a f. é. október hó 23-ikán d. e. 9 órákor a szerencsi központban tartandó 1903—4. év

KÖZGYÜLÉSRE

meghívni.

Kiváló tisztelettel

Andrássy Gyula s. k.

igazgatósági elnök.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése a lefolyt 1903—4. évi üzletéről, a zárszámadás és mérleg előterjesztésével.
2. Az igazgatóság indítványa a cég megváltoztatása tárgyában.
3. Kégel Ede igazgató ur lemondása folytán egy igazgatósági tag és a felügyelő bizottság megválasztása.

Árverési hirdetmény.

Alólírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a felszámolás alatt álló „Tokaj-hegyaljai cognac-gyár részvénytársaság”-nak 83,598 korona értékű kétes követelése a Sátoraljaujhelyben, 1904. évi október hó 12-én délelőtt 9 órákor megtartandó nyilvános árverésen el fognak adatni a következő feltételek mellett:

1. A részvénytársaság az eladás alá kerülő követelések valódiságáért, fennállásáért és számszerű mennyiségéért semmi néven nevezendő szavatosságot nem vállal.

2. A követelések csakis együttesen, készpénzfizetés mellett és a legtöbbet ígérőknek fognak eladatni.

3. Az árverés érvénye a saujhelyi kir. törvényszék, mint kereskedelmi bíróság jóváhagyásától tétetik függővé.

4. Az árverés Juhász Jenő ügyvéd, felszámoló bizottsági elnök iró-dájában fog megtartatni, a hol a követelések jegyzéke bármikor megtekinthető és másolatban is kivethető.

Sátoraljaujhely, 1904. szeptember hó 24-én.

Fejér Zoltán,
kir. bir. végrehajtó.

Forgalmi-számla.

1904 évi június hó 30-án.

Mérleg.

Tartozik.		Követel.		Tartozik.		Követel.	
	Kor. f.		Kor. f.		Kor. f.		Kor. f.
1904. június 30.				1904. június 30.			
Zárlat előtt főkönyv szerint —	13 48	Zárlat előtt főkönyv. sz. tagdíj	21234 48	VAGYON		TEHER	
Alakulási költség-számlának —	205 88	Kamat számlától — — —	348 48	Folyó számla szerinti követelés	48684 35	Folyószámla szerinti tartozás	50701 29
Költség számlának — — —	17279 66	Szorszám és anyag számla —	2309 13	22 adóstól — — —	— — —	17 hitelezőnek — — —	— — —
Központi pincze számlának —	1066 59			Készpénz készlet — — —	824 89	Deleredere alap — — —	1158 83
Pinczemesteri számlának —	675 27			Váltószámla sz. (2 drb.)—	816 94	Forgalmi többlet mint egyenleg	3499 19
Berendezési számlának (leírás)	1152 02			Berendezés (leírás után) —	1152 03		
Forgalmi többlet mint egyenleg	3499 19			Szorszám és anyag készlet —	3881 10		
	23892 09		23892 09		55359 31		55359 31

Irgang s. k.,
könyvelő.

SCHELL FERENCZ s. k.,
igazgatósági alelnök.

ANDRÁSSY GYULA s. k.,
igazgatósági elnök.

ESZTERHÁZY GYULA s. k.,
igazgatósági alelnök.

PATAY s. k.,
igazg. tag.

KÉGEL EDE s. k.,
igazg. tag.

MÁRIÁSSY ÖDÖN s. k.,
igazg. tag.

KAMERMAYER s. k.,
ügyvezető-igazgató.

MALONYAY FERENCZ s. k.,
felügyelő bizotts. tag.

MÁRIÁSSY LÁSZLÓ s. k.,
felügyelő bizotts. elnök.

LUPKOVICS PÁL s. k.,
felügyelő bizotts. tag.

Első saujhelyi és nyirvidéki hordógyár

Sátoraljaujhelyben

Nyiregyháza

Rákóczi-utca a hidon túl.

Zöldség-tér 9 szám.

Alapított 1890. évben.

Van szerencsénk a n. é. közönség, tüzoltó-egyesületek és községek b. figyelmébe ajánlani a tetemesen megnagyobbított

hordógyárunkat

hol hordók, szüretelő edények, kádak és minden e szakmába vágó munkák a legkittünőbb minőségben a legjutányosabb árak mellett elkészítetnek.

Továbbá mindennemű javításokat pontos és gyors kiszolgáltatás mellett elvállalunk.

Midőn még megjegyezzük, hogy gyártmányainkhoz elsőrendű hegyi tölgy vagy fenyőfát használunk, a n. é. közönség becses megrendelését kérve vagyunk

kiváló tisztelettel

Első sátoraljaujhelyi hordógyár.

Minden gyógyszerárban kapható.

Otthon és uton egyaránt nélkülözhetetlen szer.

Thierry A. gyógyszerész

BALZSAMA.

Mindenütt ismert és elismert.

Leghatékonyabb rosz emésztésnél és az ezt kísérő jelenségeknél, mint felbőgés, gyomorégés, székrekedés, savképződés, teltség érzete, gyomorgörcs, étvágytalanság, hurut, gyuladások, gyengeségi állapotok, hűdések stb. eseteiben.

Hatása görcs- és fájdalomcsillapító, köhögést enyhítő, nyálkaoldó és tisztító.

Legkisebb mennyiség postán 12 kis vagy 6 nagy palack 5 kor. költségmentesen, 60 kis v. 30 nagy palack 15 kor. költségmentesen netto.

Az elárulásban 1 kis palack 30 fillér, nagy palack 60 fillér a legkisebb mennyiség. Szigorúan tessék ügyelni az egyetlen és kizárólag, törvényesen forgalomra jogosított zöld színű apácza védjegyre « Ich Dien » felirattal.

Ezen védjegy és üzem utánzata, valamint elárulása más törvényesen nem engedélyezett tehát forgalomra nem jogosított balsam-védjegyeknek büntető bíróságilag üldöztetnek.

Thierry A. CENTIFÓLIA-kenőcse

gyógyszerész

fájdalomcsillapító, lágyító, oldó, huzó és gyógyító hatása. Legkisebb mennyiség postán küldve 2 tégely bérmentve kor. 3-60. Az elárulónál kicsinyben 1 tégely kor. 1-30 közvetlen megrendelés úgy címzendők: An die Schutzengel Apotheke des. A Thiery in Pregrada bei Rohitsee-Sauerbrunn. Az összeg előre beküldésénél a küldemény egy nappal hamarabb megérkezik, mint utánvételezésnél; hasonlóképpen eszik a díjtöbblet, azért tanácsosabb az összeget utalványon beküldeni és a szelvényen a rendelést megtenni pontos és olvasható cím alatt. — Központi raktár Budapest, Török J. gyógyszerész. Dr. Eger Leó és II. — Lugoson Vértesi I.

Üzletáthelyezés.

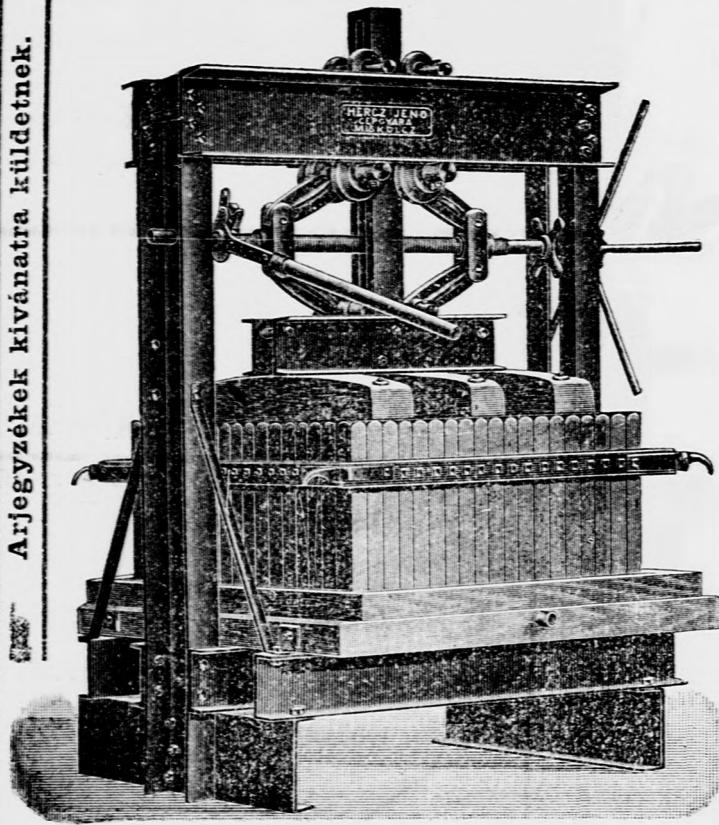
Alólirott i. b. vendégeimnek s a nagyabecsült közönségnek tudomására hozom, hogy jóhírnevű vendéglőmet, melyet a t. közönség pártfogásával eddig is megtisztelt, október hó 1-től a „CLUB“ kávéház (Haas-féle épület) épületének hátsó részébe fogom áthelyezni s kérem a nagyabecsült közönséget, hogy b. pártfogásával ezentúl is, mint eddigelé megtisztelni s bizalmával megajándékozni kegyeskedjék.

Tisztelettel:

BOCK IMRE,
vendéglős.

Többszörösen kitüntetett, legújabb szerkezetű
saját gyártmányu, aczélszerkezetű, könyökemeltiűs

Arjegyzékek kívánatra küldetnek.

BORSAJTÓK

többféle nagyságban.
Elpuztiíthatatlan szerkezet.
Óriási munka győzés.
A vas nem érintkezik a musttal.
Felsőnyomású olesó borsajtók faállvánnyal, szőlőzúzó, egyéb szűretelő eszközök.

HERCZ JENŐ

gépgyára és vasöntődéje
Miskolczon.

Clayton és Shuttleworth mezőgazdasági gépgyár képviselője.

Bútorokat

tetemesen leszállított olcsó áron lehet vásárolni az
Első zempléni megyei honi bútor-eszernokban
S.-a.-Ujhelyben.

Bútorokat vásárolni szándékozó n. é. közönséget van szerencsém értesíteni, hogy a „Vörös ökr“ épületében a földszinten és az emeleten nyolcz teremben lévő

BÚTORRAKTÁRAIM

túlhalmozott készletét

helyszüke miatt

tetemesen leszállított olcsó

bevásárlási áron adom.

Miért is kérem b. látogatásukat s ígérem, hogy a n. é. közönség bizalmát mint eddig úgy ezután is igyekezni fogok kiérdemelhetni.

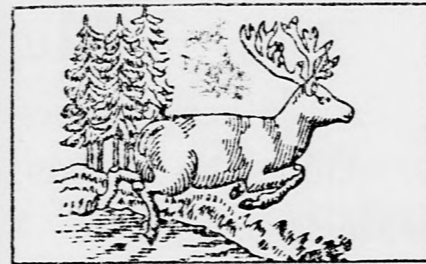
Kiváló tisztelettel
WILHELM HENRIK.

SCHICHT-SZAPPAN

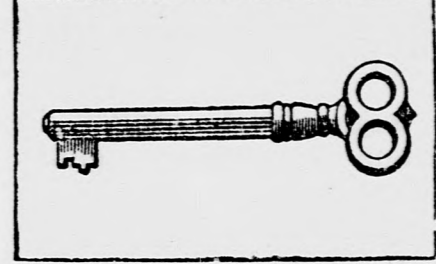
„SZARVAS“

vagy

„KULCS“

jegygyel

Legjobb, legkiadósabb és ezért a legolcsóbb szappan.

Mindenütt kapható.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 63.

Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, löhere-cséplők, tisztítórosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák,

szorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szecskavágók, répavágók, kukoricza-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytetemes aczél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Árlejtési hirdetmény.

A magyar vallás-alap tulajdonát képező Zemplénmegyei Sajó-Köröm községben levő gazdasági épületek helyreállítására a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. Ministerium 1904. évi 71838. sz. rendeletével 2747, azaz kétezerhatszáznegyvenhét korona engedélyeztetvén, eme építkezések kivitele iránt 1904. évi október hó 18-án délelőtt 8 órakor Sajóládon a m. kir. közalap. ispánsági irodában zárt ajánlati verseny fog tartatni.

Versenyezni szándékozók felhivatnak, miszerint 270, azaz kétszázhetven korona bánatpénzzel s egy koronás bélyeggel ellátott s öt sértetlen pecséttel leragasztott írásbeli zárt ajánlataikat, melyekben az építkezésre megajánlott összeg szám és betűvel világosan kiírandó, nevezett nap délelőtt 8 óráig nyujtsák be.

Elkésve érkezett, táviratilag tett, vagy utóajánlatok figyelembe nem vétetnek s el nem fogadtatnak.

Versenyzők csak magyar honosságú építészek lehetnek. A versenyzők közötti szabad választási jog, tekintet nélkül a beajánlott építési összeg mennyiségére, a nagyméltóságú vallás- és közoktatási m. kir. Ministerium részére fenntartatik.

Az árlejtési feltételek és építési iratok Sajóládon a m. kir. közalap. ispánsági irodában betekintheők.

Kelt Sajóládon, 1904. évi szeptember 26-án.

M. kir. közalap. ispánság.

(Utánnymás nem díjaztatik.)